

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2014/2243(INI)

3.9.2015

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till utskottet för transport och turism

över säker användning av fjärrstyrda luftfartygssystem (RPAS), vanligen kallade obemannade luftfartyg (UAV), på området civil luftfart (2014/2243(INI))

Föredragande av yttrande: Soraya Post

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar utskottet för transport och turism att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Fjärrstyrda luftfartygssystem kan användas för en rad olika civila (icke-militära) ändamål såsom skydd av kritisk infrastruktur, civilskydd, katastrofhantering, eftersökning och räddning, miljöskydd, jordbruks- och industriproduktion, övervakning i samband med brottsbekämpning, underrättelseuppdrag, journalistik, kommersiell verksamhet samt fritidsverksamhet.
- B. Oavsett de fjärrstyrda luftfartygssystemens potential och fördelar medför användningen av dem betydande risker, i synnerhet eftersom de fjärrstyrda luftfartygssystem stärker annan teknik, vilket kan leda till övervakning och spårning av personer och föremål. De fjärrstyrda luftfartygssystemen är per definition en form av teknik med dubbla användningsområden, vilket kräver mycket strikta regler. Särskilda utmaningar uppstår också i de fall där användningen av fjärrstyrda luftfartygssystem omfattar behandling av personuppgifter, eftersom detta inkräktar på grundläggande rättigheter, närmare bestämt rätten till integritet och rätten till uppgiftsskydd, och vidare i de fall där allmänhetens säkerhet kan komma att påverkas, eftersom fjärrstyrda luftfartygssystem medvetet eller omedvetet kan användas så att de orsakar skada på människor och infrastruktur.
- C. Fragmenterad nationell lagstiftning om civil användning av fjärrstyrda luftfartygssystem skulle stå i vägen för utvecklingen av en inre europeisk marknad för fjärrstyrda luftfartygssystem, hindra fastställandet av omfattande gemensamma garantier och utgöra ett allvarligt hot mot EU-medborgarnas grundläggande rättigheter, särskilt rätten till integritet, rätten till uppgiftsskydd, rätten till säkerhet samt mötesfriheten.
- D. Genom en tydlig och komplett regleringsram där man tar hänsyn till hela kedjan för fjärrstyrda luftfartygssystem i syfte att garantera säkerhet, trygghet, integritet, skydd av personuppgifter, miljöskydd, ansvarighet, ansvarstagande, efterlevnad av lagen, försäkring, identifiering och insyn kan man garantera rättssäkerhet och säkerställa att fjärrstyrda luftfartygssystem införlivas i civilflygssystemet på ett säkert sätt, och detta kan leda till att EU intar en ledande roll för att upprätta internationella standarder.
- E. Ökad tillgång till fjärrstyrda luftfartygssystem för konsumenter kommer även att ha mycket stora effekter på samhället, där våra kommersiella och privata kontakter kommer att ändras kraftigt.
- F. Skillnaden mellan å ena sidan fjärrstyrda luftfartygssystem för fritidsverksamhet, och å andra sidan fjärrstyrda luftfartygssystem för yrkesverksamhet behöver fastställas. Vid användning av fjärrstyrda luftfartygssystem för fritidsverksamhet måste viss teknik som är särskilt inkräktande förbjudas. Vissa fjärrstyrda luftfartygssystem är utrustade med en högeffektsteknik. För dessa måste proportionalitets- och nödvändighetsprinciperna gälla när de används i yrkesmässigt syfte.

- G. Fjärrstyrda luftfartygssystem och användningen av dem kan bli särskilt påträngande när det gäller privatlivet och skydd av personuppgifter. Avsaknaden av direktkontakt mellan apparaten och användaren kan leda till att användaren inte längre känner ansvar för användningen av det fjärrstyrda luftfartygssystemet.
1. Europaparlamentet stöder kommissionens förslag att snabbt ändra förordning (EG) nr 216/2008 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och ompröva sin bristande behörighet att reglera fjärrstyrda luftfartygssystem under 150 kg för att på så sätt garantera att EU på ett fullgott sätt ska kunna reglera integreringen av fjärrstyrda luftfartygssystem i det civila luftfartssystemet genom att ta upp säkerhets-, skydds-, integritets- och uppgiftsskyddsrelaterade villkor för civil användning av fjärrstyrda luftfartygssystem.
 2. Europaparlamentet framhåller på nytt att när personuppgifter behandlas inom ramen för fjärrstyrda luftfartygssystem som drivs inom EU, oavsett om detta sker i brottsbekämpande syfte eller av en fysisk person inom ramen för verksamhet av rent privat natur eller som har samband med dennes hushåll, gäller rätten till skydd av privatliv som föreskrivs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 7) samt rätten till skydd av personuppgifter som föreskrivs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 8) och i EUF-fördraget (artikel 16), och framhåller vidare att EU:s rättsliga ram för uppgiftsskydd till fullo ska respekteras.
 3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vid utarbetandet av EU-strategier om fjärrstyrda luftfartygssystem se till att garantier för personlig integritet och uppgiftsskydd ingår genom att som ett minimikrav göra konsekvensbedömningar och inbyggda integritetsskyddsmekanismer (privacy by design/privacy by default) obligatoriska.
 4. Europaparlamentet påminner om denna sektors ekonomiska betydelse och betonar behovet av en lämplig politik som skyddar den personliga integriteten, säkerställer uppgiftsskyddet och garanterar säkerhet och skydd samt står i proportion till sitt syfte, samtidigt som de små och medelstora företagen inte åläggs onödiga bördor.
 5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vid utarbetandet av EU-strategier om fjärrstyrda luftfartygssystem se till att garantier för personlig integritet och uppgiftsskydd ingår i linje med principerna om nödvändighet och proportionalitet, bl.a. genom att som en allmän regel göra konsekvensbedömningar och inbyggda integritetsskyddsmekanismer (privacy by design/privacy by default) obligatoriska för alla fjärrstyrda luftfartygssystem som används inom EU, och genom att utarbeta nödvändiga riktlinjer (och följa Europeiska datatillsynsmannens och nationella dataskyddsmyndigheters råd inom artikel 29-gruppen) för att garantera ett samordnat genomförande av regelverket för fjärrstyrda luftfartygssystem. Parlamentet uppmanar också kommissionen att informera parlamentet om alla åtgärder, däribland konsekvensbedömningar, som den planerar att vidta rörande fjärrstyrda luftfartygssystem.
 6. Europaparlamentet betonar behovet av en tydlig rättslig ram som grundar sig på relevanta kriterier rörande användning av kameror och sensorer, särskilt på kommersiella och privata fjärrstyrda luftfartygssystem, vilken kommer att garantera ett effektivt skydd av rätten till integritet och till uppgiftsskydd samt säkerställa medborgarnas säkerhet. Man

bör också ta hänsyn till att de allt mindre delarna i fjärrstyrda luftfartygssystem kommer att leda till mer bärbara och oupptäckbara enheter.

7. Europaparlamentet understryker att när fjärrstyrda luftfartygssystem används av brottsbekämpande organ och underrättelseorgan måste grundläggande rättigheter, såsom rätten till integritet, rätten till uppgiftsskydd, friheten att förflytta sig och yttrandefriheten, respekteras. Parlamentet understryker vidare att potentiella risker i anslutning till sådan användning av fjärrstyrda luftfartygssystem, både när det gäller övervakning av enskilda personer och grupper och övervakning av allmänna platser, exempelvis gränser, också måste diskuteras.
8. Europaparlamentet anser att man i regler på europeisk och nationell nivå tydligt bör fastställa och ange de bestämmelser som är tillämpliga på fjärrstyrda luftfartygssystem när det gäller den inre marknaden och internationell handel (tillverkning, saluföring, inköp och användning av fjärrstyrda luftfartygssystem samt handel med dessa), säkerhet och skydd (flygarcertifikat, tillåtelse att flyga, identifiering av ägare, spårbarhet av positionering i realtid och övervakning av fjärrstyrda luftfartygssystem och av flygningar inom ramen för dessa, inbegripet flygförbudszoner, såsom flygplatser och annan kritisk infrastruktur, ansvarsförsäkring för operatörer av fjärrstyrda luftfartygssystem samt regler som ska följas vid styrning av obemannade luftfartyg, exempelvis regler om visuell kontakt), skydd av personlig integritet och uppgiftsskydd samt all annan eventuell tillämplig lagstiftning, exempelvis strafflagstiftning, immaterialrätt, luftfartsrätt och miljölagstiftning.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att kurser för yrkesmässiga användare och ägare av fjärrstyrda luftfartygssystem omfattar särskild utbildning som rör skydd av personuppgifter och personlig integritet, och att yrkesmässiga användare av fjärrstyrda luftfartygssystem är föremål för medlemsstaternas ömsesidiga erkännande för att man på så sätt ska kunna eliminera alla marknadsbegränsningar.
10. Europaparlamentet understryker att alla personer som flyger ett fjärrstyrt luftfartygssystem måste göras medvetna om de regler på europeisk och på nationell nivå som gäller för användningen av dessa, inbegripet reglerna om integritet och uppgiftsskydd och om säkerhet och skydd, och att dessa regler ska delges, t.ex. i form av ett meddelande eller en handbok, alla dem som förvärvar ett fjärrstyrt luftfartygssystem.
11. Europaparlamentet uttrycker sin oro över potentiell olaglig och farlig användning av fjärrstyrda luftfartygssystem (t.ex. fjärrstyrda luftfartygssystem som gjorts om från ett civilt verktyg till ett vapen som används för militära eller andra ändamål, eller fjärrstyrda luftfartygssystem som används för att störa navigations- eller kommunikationssystem). Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja utvecklingen av nödvändig teknik för att säkerställa en säker drift av fjärrstyrda luftfartygssystem, bl.a. genom medel från Horisont 2020 som huvudsakligen är avsatta för forskning i och utveckling av system och tekniker som kan användas för att förbättra inbyggda integritetsskyddsmekanismer (privacy by design/privacy by default) och för att stödja utvecklingen av olika tekniker, exempelvis teknik för upptäckt och undvikande ("detect and avoid"), geostaket, störningsskydd och kapningsskydd, och inbyggda integritetsskyddsmekanismer (privacy by design/privacy by default) som möjliggör en säker användning av civila fjärrstyrda luftfartygssystem.

Parlamentet rekommenderar eftertryckligen att de pågående diskussionerna mellan EU och nationella politiska beslutsfattare och lagstiftare, industrin, små och medelstora företag samt kommersiella aktörer öppnas för allmänheten och att en offentlig debatt inleds där medborgare och andra relevanta aktörer, såsom icke-statliga organisationer (däribland medborgarrätsorganisationer) och brottsbekämpande myndigheter, deltar, i syfte att notera och ta itu med de frågor som hänför sig till skyddet av de grundläggande rättigheterna samt de olika aktörernas ansvar och utmaningar när det gäller skyddet av dessa rättigheter och av medborgarnas säkerhet vid användningen av fjärrstyrda luftfartygssystem.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att anta ett meddelande, som innefattar en ingående analys och en detaljerad konsekvensbedömning, om konsekvenser och risker i samband med fjärrstyrda luftfartygssystem när det gäller säkerhet, skydd, respekt för grundläggande rättigheter (särskilt rätten till integritet och uppgiftsskydd), brottsbekämpning och underrättelseverksamhet, i syfte att stimulera och bidra till den allmänna debatten och redogöra för de initiativ som planeras på detta område i en detaljerad handlingsplan.
14. Europaparlamentet uppmanar TRAN- och LIBE-utskottet att organisera en gemensam utfrågning med företrädare för industrin, företrädare för nationella integritetsskyddsorgan, europeiska datatillsynsmannen, kommissionen samt icke-statliga organisationer som är verksamma inom området för grundläggande rättigheter.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga att införa en regelbunden rapporteringsmekanism i vilken man kan diskutera den tekniska och politiska utvecklingen samt bästa praxis på nationell nivå, liksom eventuella tillbud med fjärrstyrda luftfartygssystem. Kommissionen uppmanas också att lägga fram en översikt och utvärdering av medlemsstaternas regleringsarbete, i syfte att göra jämförelser och identifiera bästa praxis.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	3.9.2015
Slutomröstning: resultat	+: 50 -: 4 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Gerard Batten, Heinz K. Becker, Malin Björk, Caterina Chinnici, Ignazio Corrao, Frank Engel, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Monika Flašíková Beňová, Mariya Gabriel, Kinga Gál, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Brice Hortefeux, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Eva Joly, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Timothy Kirkhope, Barbara Kudrycka, Marju Lauristin, Juan Fernando López Aguilar, Monica Macovei, Vicky Maeijer, Louis Michel, Claude Moraes, József Nagy, Péter Niedermüller, Soraya Post, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Beatrix von Storch, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Kristina Winberg, Tomáš Zdechovský
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Marina Albiol Guzmán, Hugues Bayet, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Ska Keller, Miltiadis Kyrkos, Andrejs Mamikins, Elly Schlein, Barbara Spinelli, Josep-Maria Terricabras, Kazimierz Michał Ujazdowski, Axel Voss
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Norbert Lins